

UIT DE GESCHIEDENIS DER JODEN IN AMSTERDAM,

□ DOOR J. M. HILLESUM. □

De Joden in Amsterdam worden in twee gemeenten onderscheiden, de Portugeesche en de Hoogduitsche gemeente. Tot de Portugeesche gemeente behoorden oorspronkelijk de Marranen (schijn-Christenen) uit Spanje en Portugal, die, aan de vervolging der inquisitie ontvlucht, in Amsterdam, omstreeks het jaar 1593 een veilige wijkplaats gevonden hebben.

In 1596 willen deze marranen in Amsterdam in het huis van Don Palache, consul van Marocco, den Grootten Verzoendag plechtig vieren, worden evenwel door den schout met zijn rakkers, die in den waan verkeerden, dat hier papen een verboden bijeenkomst houden, plotseling overvallen en eenigen van hen gevangen genomen. Door het flink optreden van Jacob Tirado, die burgemeester en schepenen wijst op het groote voordeel, dat de Joden, indien zij zich in Amsterdam mogen vestigen, der stad konden aanbrengeu, worden de gevangenen al spoedig los gelaten en mogen zij in Amsterdam gevestigd blijven. Gedurig komen nu meer

marranen en Joden, die zich in het Zuiden hadden schuil gehouden, afkomstig uit Spanje en Portugal, maar ook van het eiland Madeira en uit Italië, naar Amsterdam.

Het spreekt vanzelf dat deze vreemdelingen het gemakkelijkst in de nieuwe wijken woningen kunnen vinden. De Christenbewoners trekken nu langzamerhand uit de nieuwe buurten weg, omdat deze hun met al die Joden niet deftig genoeg meer toeschijnen. Rembrandt en Pieter Codde daarentegen hebben geen bezwaar om naar hartelust te genieten van den pitoresken aanblik dier straten. Zoo ontstaat er vanzelf

CHACHAM MENASSEH BEN ISRAËL (1604—1657), N. REMBRANDT.

een Jodenwijk, bestaande uit Breestraat, Houtmarkt, Houtgracht en Vlooienburg. Na de vergrooting der stad in 1598 komen hier nog Uylenburg, Marken, Houttuinen en omgeving bij.

Voor de flinke Amsterdamsche kooplieden, zegt een onzer geschiedschrijvers, zijn deze vreemdelingen met hun relatiën in den Levant, met hun aangeboren handelsgeest en hun onvermoeiden rustlozen